

Innst. S. nr. 128

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

St.prp. nr. 2 (2002-2003)

Innstilling fra utenrikskomiteen om samtykke til tiltredelse av Genèveavtalen av 1. juli 1999 til Haag-overenskomsten av 6. november 1925 om internasjonal registrering av design

Til Stortinget

SAMMENDRAG

En designrett gir beskyttelse mot kopiering av et produkts form eller utseende. Designrett gis i Norge i likhet med i mange andre stater, for ny design som er registrert hos nasjonale myndigheter på grunnlag av en nasjonal søknad. Genèveavtalen av 2. juli 1999 til Haag-overenskomsten av 6. november 1925 om internasjonal registrering av design (Genèveavtalen) tar sikte på å etablere et nasjonalt system for søknad om registrering av design. Systemet vil være et tillegg til de nasjonale registreringsordningene.

Genèveavtalen er utarbeidet under konvensjonen av 14. juli 1967 om opprettelse av Verdensorganisasjonen for immateriell eiendomsrett (WIPO), som er en organisasjon i FN-systemet. Genèveavtalen med supplerende regler ble vedtatt i Genève 2. juli 1999, men har foreløpig ikke trådt i kraft.

Genèveavtalen oppstiller regler om internasjonale design søknader og visse minimumskrav til bl.a. designrettens varighet foruten enkelte saksbehandlingsregler.

Gjennomføring av Genèveavtalen i norsk rett vil kreve lovendring. Stortingets samtykke til tiltredelse er derfor nødvendig etter Grunnloven § 26 annet ledd.

Proposisjonens kapittel 2 og 3 omtaler kort det nåværende systemet nasjonalt og internasjonalt for å oppnå designrett.

Proposisjonens kapittel 4 angir hovedinnholdet i Genèveavtalen. Den etablerer en internasjonal registreringsordning for design. Systemet innebærer at den som ønsker designrett i flere stater, kun trenger å levere inn én søknad til Det internasjonale byrået ved WIPO

(internasjonal designsøknad). Søknaden må utpeke de statene søknaden gjelder for. WIPO registrerer søknaden i sitt internasjonale register etter å ha kontrollert at den oppfyller formkravene. Den internasjonale registreringen gir designrett i alle de utpekte statene som ikke uttrykkelig avslår å gi designen beskyttelse.

Når den internasjonale registreringen er kunngjort, sender WIPO en kopi av kunngjøringen til registreringsmyndighetene i statene som er omfattet av søknaden for vurdering.

Hvis designen ikke oppfyller de nasjonale vilkårene for designrett, kan den nasjonale registreringsmyndigheten avslå å gi registreringen nasjonal virkning. Dette innebærer at søkeren ikke får designrett i denne staten. Et avslag får ingen virkning for de andre statene som er utpekt i søknaden.

Spørsmålet om vilkårene for designregistrering er oppfylt, skal vurderes etter de samme reglene som for nasjonale søknader. Det kan imidlertid ikke gis avslag fordi søknaden ikke oppfyller nasjonale formkrav. Søkeren skal ha den samme adgangen til klage mv. som i saker om nasjonale søknader.

WIPO skal som hovedregel varsles om avslaget innen seks måneder etter at kunngjøringen ble oversendt fra WIPO. Hvis et slikt varsel ikke har kommet inn til WIPO innen utløpet av denne fristen, skal designen ha beskyttelse etter nasjonal rett fra fristens utløp.

De nasjonale reglene om beskyttelsens innhold, omfang og varighet får anvendelse på den internasjonale registreringen. Designrettens virkning kan oppheves i ettertid på grunnlag av nasjonale regler om administrativ overprøving og domstolskontroll.

Den internasjonale registreringen skal kunne oppnå beskyttelse i minst femten år. Maksimal beskyttelsestid skal være den samme som for nasjonale registreringer i de utpekte statene.

Kapittel 5 i proposisjonen omtaler nærmere de enkelte artikler i Genèveavtalen.

Det omtales bl.a. hvilke krav som stilles til søkeren, søknadens innhold, om avgifter som må betales, om avslag i søknaden og om beskyttelsestid for designretten.

En utredning fra Patentstyret med forslag til ny mønsterlov (lov om design) ble sendt på høring 6. desember 2000 med høringsfrist 20. februar 2001. Patentstyret foreslo i utredningen at Norge sluttet seg til Genèveavtalen. Utredningen inneholdt et utkast til nødvendige lovbestemmelser til gjennomføring av avtalen.

De aller fleste høringsinstansene som uttaler seg om Norge skal tiltre Genèveavtalen, stiller seg positive til dette. Ingen høringsinstanser har påpekt ulemper ved avtalen. For øvrig vises til kapittel 7 i proposisjonen om høringsuttalelser.

Norske designere og bedrifter innen produktutvikling kan ha behov for registrering av design også i utlandet for å hindre kopiering. De relativt høye søknadskostnadene kan være en barriere mot å søke om designrett i utlandet. Genèveavtalen vil kunne gjøre det enklere og billigere å få registrert design. Det blir også enklere å forlenge designretten for nye registreringsperioder. For norske designere og norsk næringsliv synes derfor både praktiske og økonomiske hensyn å tale for at Norge tiltrer traktaten.

Næringslivets nytte av at Norge slutter seg til traktaten, avhenger av hvor mange og hvilke andre stater som slutter seg til traktaten. Genèveavtalen er nå undertegnet av 29 stater, herunder Frankrike, Russland, Storbritannia, Tyskland og USA. Foreløpig har Estland, Island, Moldova, Romania, Slovenia og Ukraina blitt parter til traktaten.

I henhold til avtalen om endring av Konvensjon av 4. januar 1960 om opprettelse av Det europeiske frihandelsforbund (EFTA) er Norge forpliktet til å tiltre avtalen innen 1. januar 2005.

Det er sannsynlig at alle de andre nordiske landene vil slutte seg til avtalen.

En tidlig tiltredelse fra Norge kan gi en positiv signaleffekt og motivere andre stater – bl.a. de øvrige nordiske landene – til å slutte seg til avtalen. Dette kan føre til at den trer i kraft på et tidligere tidspunkt. Norge får ved tiltredelse dessuten stemmerett når bl.a. avgiftene etter avtalen skal fastsettes i forkant av ikrafttredelsen.

De norske erfaringene med de internasjonale registreringssystemene for patent og varemerker er gode. Dette tilsier at Norge bør delta i et liknende samarbeid på designrettens område. Høringsinstansene er også overveiende positive til at Norge tiltrer Genèveavtalen. En norsk tilslutning til Genèveavtalen vil trolig føre til en betydelig økning i antallet utenlandsk design som beskyttes i Norge. Ingen høringsinstanser har imidlertid fremhevet dette som en ulempe.

En norsk tilslutning til Genèveavtalen vil forenkle søknadsprosessen og medføre reduserte kostnader for norske designere som søker designbeskyttelse i stater som er part i avtalen.

Basert på erfaringene med de internasjonale søknadssystemene på patent- og varemerkeområdet, er det grunn til å anta at tiltredelse til Genèveavtalen vil

medføre en betydelig økning i antallet søknader om beskyttelse i Norge, særlig fra utenlandske designere. Genèveavtalen kan gjøre det mer attraktivt også for norske designere å søke om beskyttelse i Norge, siden designrett i utlandet kan oppnås gjennom samme søknad.

Patentstyrets virksomhet skal være selvfinansiert. Kostnadene knyttet til oversendelse av internasjonale søknader som innleveres til Patentstyret, vil kunne dekkes gjennom en oversendelsesavgift. Økte administrative kostnader til søknadsbehandling vil trolig kunne dekkes gjennom utpekingsavgiften som skal fastsettes i medhold av Genèveavtalen.

Tiltredelse til Genèveavtalen gjør det nødvendig med lov- og forskriftsendringer. Forslag til gjennomføringsbestemmelser er inntatt i Ot.prp. nr. 2 (2002-2003) om lov om beskyttelse av design (designloven). De nærmere detaljene vil bli regulert ved forskrift.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Reidun Gravdahl, lederen Thorbjørn Jagland, Ola Røtvei og Jens Stoltenberg, fra Høyre, Julie Christiansen, Inge Lønning, Oddvard Nilsen og Finn Martin Vallersnes, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund og Christopher Stensaker, fra Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry og Bjørn Jacobsen, fra Kristelig Folkeparti, Jon Lilletun og Lars Rise og fra Senterpartiet, Åslaug Haga, viser til at en tilslutning til Genèveavtalen vil forenkle søknadsprosessen for registrering av design i utlandet, og vil trolig også innebære reduserte kostnader for norske designere og bedrifter innen produktutvikling. Komiteen viser videre til at gjennomføring av avtalen i norsk rett medfører behov for lovendring, og at forslagene til gjennomføringslovgivning er tatt inn i kapittel 10 i Ot.prp. nr. 2 (2002-2003).

UTTALELSE FRA JUSTISKOMITEEN

Justiskomiteen uttaler i brev av 17. februar 2003 at den ikke har merknader til utkastet til innstilling.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og ber Stortinget gjøre følgende

vedtak:

Stortinget gir samtykke til tiltredelse av Genèveavtalen av 2. juli 1999 til Haagoverenskomsten av 6. november 1925 om internasjonal registrering av design.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 18. februar 2003

Thorbjørn Jagland
leder

Julie Christiansen
ordfører

Åslaug Haga
sekretær